

ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА

ПРОЄКТ

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
«Будівництво та цивільна інженерія»

перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

за спеціальністю 192 Будівництво та цивільна інженерія
галузі знань 19 Архітектура та будівництво
кваліфікація бакалавр з будівництва та цивільної інженерії

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ

Голова вченої ради

_____ **Мирослав ЛУЦЬКИЙ**

(протокол № __ від ____ 202_)

Освітня програма вводиться в дію з __

Ректор _____ **Мирослав ЛУЦЬКИЙ**

(наказ № __ від ____ 202_)

Івано-Франківськ 2023

ПЕРЕДМОВА

Розроблена на основі стандарту вищої освіти України першого (бакалаврського) рівня вищої освіти ступеня вищої освіти – бакалавр галузі знань «19 Архітектура та будівництво» спеціальності 192 – Будівництво та цивільна інженерія затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 18 березня 2021 року № 333, у складі:

Шевчук М.О. гарант освітньої програми, к.х.н, доцент кафедри архітектури та будівництва

Касіячук В.Д. к.т.н., старший науковий співробітник кафедри архітектури та будівництва

Косьмій М.М. д.арх.н., професор кафедри архітектури та будівництва

Габрель М.М. к.т.н., доцент кафедри архітектури та будівництва

Веркалець С.М. старший викладач кафедри архітектури та будівництва

Комаров С.М. Головний інженер ТОВ «Благо»

Красілич Д. В. здобувач спеціальності 192 – Будівництво та цивільна інженерія

Рецензенти освітньої програми:

РОЗГЛЯНУТО

на засіданні кафедри архітектури та будівництва

(протокол № _ від «__» ____ 202__ р.)

СХВАЛЕНО

на засіданні науково-методичної ради

ЗВО “Університету Короля Данила”

(протокол № _ від «__» ____ 202__ р.)

**1. Профіль освітньо-професійної програми зі спеціальності
192 «Будівництво та цивільна інженерія»**

1. Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Заклад вищої освіти Університет Короля Данила факультет суспільних і прикладних наук
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Бакалавр за кваліфікацією бакалавр з будівництва та цивільної інженерії
Офіційна назва освітньої програми	Будівництво та цивільна інженерія
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, 240 кредитів ЄКТС; 4 роки навчання (3 роки і 10 місяців)
Наявність акредитації	Сертифікат про акредитацію серії УП №09015141 відповідно до рішення акредитаційної комісії протокол №121 від 16.06.2016 (Наказ МОН України від 21.06.2016 №79 -А). Термін дії сертифіката до 1.07.2026 р. (на підставі наказу МОН України від 19.12.2016 р.№1565)
Цикл/рівень	НРК України – 6 рівень, FQ-EHEA – перший цикл, EQF-LLL - 6 рівень
Передумови	Повна загальна середня освіта або освітній ступінь «молодший бакалавр» чи «фаховий молодший бакалавр». Прийом на основі ступеня молодшого бакалавра, фахового молодшого бакалавра або освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста здійснюється за результатами зовнішнього незалежного оцінювання в порядку, визначеному законодавством. При вступі на базі ступеня «фаховий молодший бакалавр», «молодший бакалавр» (освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст») заклад вищої освіти має право визнавати та перезараховувати кредити ЄКТС, отримані в межах попередньої освітньої програми підготовки фахового молодшого бакалавра, молодшого бакалавра (молодшого спеціаліста), обсягом не більше ніж 60 кредитів ЄКТС.
Мова(и) викладання	українська
Термін дії освітньої програми	До наступного її оновлення
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://www.ukd.edu.ua

Опис предметної області	Об’єкти вивчення та діяльності: технології, будівлі та інженерні споруди, процеси їх проектування, створення, експлуатації, зберігання і реконструкції. Мета навчання: формування у здобувачів вищої освіти комплексу знань, умінь та навичок, необхідних для розв’язання складних спеціалізованих задач та вирішення практичних питань у сфері будівництва та цивільної інженерії. Теоретичний зміст предметної області: поняття, концепції, принципи, способи та методи створення та утримання будівель та інженерних споруд. Методи, методики та технології: експериментальні методи досліджень матеріалів і процесів, методи фізичного та математичного моделювання, методики проектування, технології виготовлення конструкцій, матеріалів та виробів, технології зведення будівель та інженерних споруд, знищення об’єктів будівництва та утилізація відходів. Інструменти та обладнання: експериментально-вимірювальне обладнання, устаткування та програмне забезпечення, необхідне для натурних, лабораторних та дистанційних досліджень у будівництві та цивільній інженерії.
2. Мета освітньої програми	
Формування загальних та професійних компетентностей, необхідних для вирішення практичних проблем та складних спеціалізованих задач»; інтеграція загально-технічної підготовки для професійної діяльності у галузі будівництва, виробничо-технічних, конструкторських, експлуатаційних службах будівельних підприємств, цехів, дільниць, що забезпечують будівництво, у проектних, науково-дослідних установах, навчальних закладах.	
3. Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	Галузь знань – 19 Архітектура та будівництво Спеціальність 192 Будівництво та цивільна інженерія
Орієнтація освітньої програми	Освітня програма підготовки бакалаврів з будівництва та цивільної інженерії
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Розробляти і використовувати сучасні технології зі створення, експлуатації, реконструкції та ремонту об’єктів будівництва, інженерних систем та технологічних процесів
Особливості програми	Особливістю програми є її орієнтація на підготовку фахівців для проектування та зведення будівель, інженерних споруд і систем, виготовлення будівельних конструкцій, експлуатації та реконструкції будівельних об’єктів, згідно з чим передбачено проведення науково-виробничої практики у проектних та будівельних організаціях.
4 – Придатність випускників до працевлаштування	

Придатність працевлаштування	до	Випускники мають право займати такі посади згідно ДК 003:2010. Національний класифікатор України Професійна діяльність за такими назвами робіт: 1223.2 – Начальники (інші керівники) та майстри дільниць (підрозділів) у будівництві; 1313 – Керівники малих підприємств без апарату управління в будівництві; 1476 – Менеджери (управителі) з архітектури та будівництва, технічного контролю, аналізу та реклами; 1491 – Менеджери (управителі) у житлово-комунальному господарстві; 2142.2 – Архітектори та планувальники міст; 2142.2 – Інженери в галузі цивільного будівництва; 2149.2 – Інженери (інші галузі інженерної справи); 3112 – Технік-будівельник; 3118 – Креслярі; 3119 – Інші технічні фахівці в галузі фізичних наук та техніки; 3151 – Інспектори з будівництва та пожежної безпеки Робота в державних та приватних організаціях в різних сферах діяльності, зокрема: дослідницькій, проектній; проектно-конструкторській, виробничо-технічній, управлінській, інжиніринговій. Права випускників на працевлаштування не обмежуються.
Подальше навчання		Можливість навчатися за програмою другого (магістерського) рівня вищої освіти.
5 – Викладання та оцінювання		
Викладання та навчання		Лекції, практичні заняття, виконання курсових робіт, дослідницькі лабораторні роботи, самостійна робота на основі підручників, навчальних посібників та конспектів лекцій, консультації із викладачами, наукові семінари, демонстраційні класи, елементи дистанційного (онлайн) навчання, проходження практики на профільних підприємствах та в науково-дослідних установах, підготовка кваліфікаційної роботи.
Оцінювання		Система оцінювання знань студентів регламентується відповідно до «Положення про систему поточного та визначення рейтингу здобувачів. ЗВО «Університет Короля Данила» (2021 р.) та включає поточний, проміжний та семестровий контроль знань з кожної дисципліни, оцінювання результатів практик і атестацію відповідно до ОПП за спеціальністю. Атестація здійснюється у формі публічного захисту дипломного проекту.
6 – Програмні компетентності		

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі будівництва та цивільної інженерії.
Загальні компетентності (ЗК)	● ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ● ЗК02. Знання та розуміння предметної області та професійної діяльності. ● ЗК03. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ● ЗК04. Здатність спілкуватися іноземною мовою. ● ЗК05. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології. ● ЗК06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ● ЗК07. Навички міжособистісної взаємодії. ● ЗК08. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності). ● ЗК09. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ● ЗК10. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
Спеціальні компетентності (фахові) (СК)	● СК01. Здатність використовувати концептуальні наукові та практичні знання з математики, хімії та фізики для розв'язання складних практичних проблем в галузі будівництва та цивільної інженерії. ● СК02. Здатність до критичного осмислення і застосування основних теорій, методів та принципів економіки та менеджменту для раціональної організації та управління будівельним виробництвом. ● СК03. Здатність проєктувати будівельні конструкції, будівлі, споруди та інженерні мережі (відповідно до спеціалізації), з урахуванням інженерно-технічних та ресурсозберігаючих

	заходів, правових, соціальних, екологічних, техніко-економічних показників, наукових та етичних аспектів, і сучасних вимог нормативної документації у сфері архітектури та будівництва, охорони довкілля та безпеки праці. ● СК04. Здатність обирати і використовувати відповідні обладнання, матеріали, інструменти та методи для проєктування та реалізації технологічних процесів будівельного виробництва. ● СК05. Здатність застосовувати комп'ютеризовані системи проєктування та спеціалізоване прикладне програмне забезпечення для вирішення інженерних задач будівництва та цивільної інженерії. ● СК06. Здатність до інжинірингової діяльності у сфері будівництва, складання та використання технічної документації. ● СК07. Спроможність нести відповідальність за вироблення та ухвалення рішень у сфері архітектури та будівництва у непередбачуваних робочих контекстах. ● СК08. Усвідомлення принципів проєктування сельбищних територій. ● СК09. Здатність здійснювати організацію та керівництво професійним розвитком осіб та груп у сфері архітектури та будівництва.
7 – Програмні результати навчання	
	● РН01. Застосовувати основні теорії, методи та принципи математичних, природничих, соціально-гуманітарних та економічних наук, сучасні моделі, методи та програмні засоби підтримки прийняття рішень для розв'язання складних задач будівництва та цивільної інженерії. ● РН02. Брати участь у дослідженнях та розробках у сфері архітектури та будівництва. ● РН03. Презентувати результати власної роботи та аргументувати свою позицію з професійних питань, фахівцям і нефаківцям, вільно спілкуючись державною та іноземною мовою. ● РН04. Проєктувати та реалізовувати технологічні процеси будівельного виробництва, використовуючи відповідне обладнання, матеріали, інструменти та методи. ● РН05. Використовувати та розробляти технічну документацію на усіх стадіях життєвого циклу будівельної продукції. ● РН06. Застосовувати сучасні інформаційні технології для розв'язання інженерних та

	управлінських задач будівництва та цивільної інженерії. ● РН07. Виконувати збір, інтерпретацію та застосування даних, в тому числі за рахунок пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел. ● РН08. Раціонально застосовувати сучасні будівельні матеріали, вироби та конструкції на основі знань про їх технічні характеристики та технологію виготовлення. ● РН09. Проектувати будівельні конструкції, будівлі, споруди, інженерні мережі та технологічні процеси будівельного виробництва, з урахуванням інженерно-технічних та ресурсозберігаючих заходів, правових, соціальних, екологічних, техніко-економічних показників, наукових та етичних аспектів, і сучасних вимог нормативної документації, часових та інших обмежень, у сфері архітектури та будівництва, охорони довкілля та безпеки праці. ● РН10. Приймати та реалізовувати раціональні рішення з організації та управління будівельними процесами при зведенні об'єктів будівництва та їх експлуатації. ● РН11. Оцінювати відповідність проєктів принципам проектування міських територій та об'єктів інфраструктури і міського господарства. ● РН12. Мати поглиблені когнітивні та практичні уміння/навички, майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних спеціалізованих задач в галузі будівництва та цивільної інженерії (відповідно до спеціалізації). ● РН13. Здійснювати організацію та керівництво професійним розвитком осіб та груп у сфері архітектури та будівництва.
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	Визначається Положенням про підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників Університету
Матеріально-технічне забезпечення	Матеріально-технічне забезпечення відповідно до ліцензійних вимог.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Визначається Положенням про організацію освітнього процесу в Університеті Е-бібліотека, система дистанційного навчання УКД https://online.ukd.edu.ua Навчально-методичне забезпечення: - освітня програма;

		- силабуси навчальних дисциплін; - робочі програми проходження практики; - методичні вказівки і тематика курсових робіт з дисциплін; - методичні вказівки щодо виконання кваліфікаційної роботи; - засоби діагностики і контролю якості навчання (питання до заліків, питання до іспитів, критерії оцінки знань і умінь студентів).
9 – Форми атестації здобувачів вищої освіти		
Форми атестації бакалавра		Атестація здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи.
Вимоги до кваліфікаційної роботи		Кваліфікаційна робота передбачає розв’язання комплексної спеціалізованої проєктної задачі в сфері будівництва та/або цивільної інженерії. Кваліфікаційна робота не повинна містити академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації. Кваліфікаційна робота має бути оприлюднена на офіційному сайті та/або у репозитарії закладу вищої освіти або його підрозділу.
Вимоги до публічного захисту		Захист кваліфікаційної роботи відбувається прилюдно на засіданні екзаменаційної комісії.
10 – Академічна мобільність		
Національна кредитна мобільність		В структурі навчальних планів наявні семестрові «вікна мобільності», що настійно рекомендується в Довіднику користувача ЄКТС. Суть їх полягає у виділенні певних семестрів, у яких усі дисципліни є вибірковыми. При цьому освітню програму рекомендується модуляризувати – зробити усі дисципліни однакового кредитного обсягу (наприклад, 3 кредити ЄКТС), або кратними цьому обсягу (наприклад – 6,9,12,.... Кредитів ЄКТС). Це дасть можливість, також, автоматизувати складання розкладів.
Міжнародна кредитна мобільність		
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти		Не передбачено

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

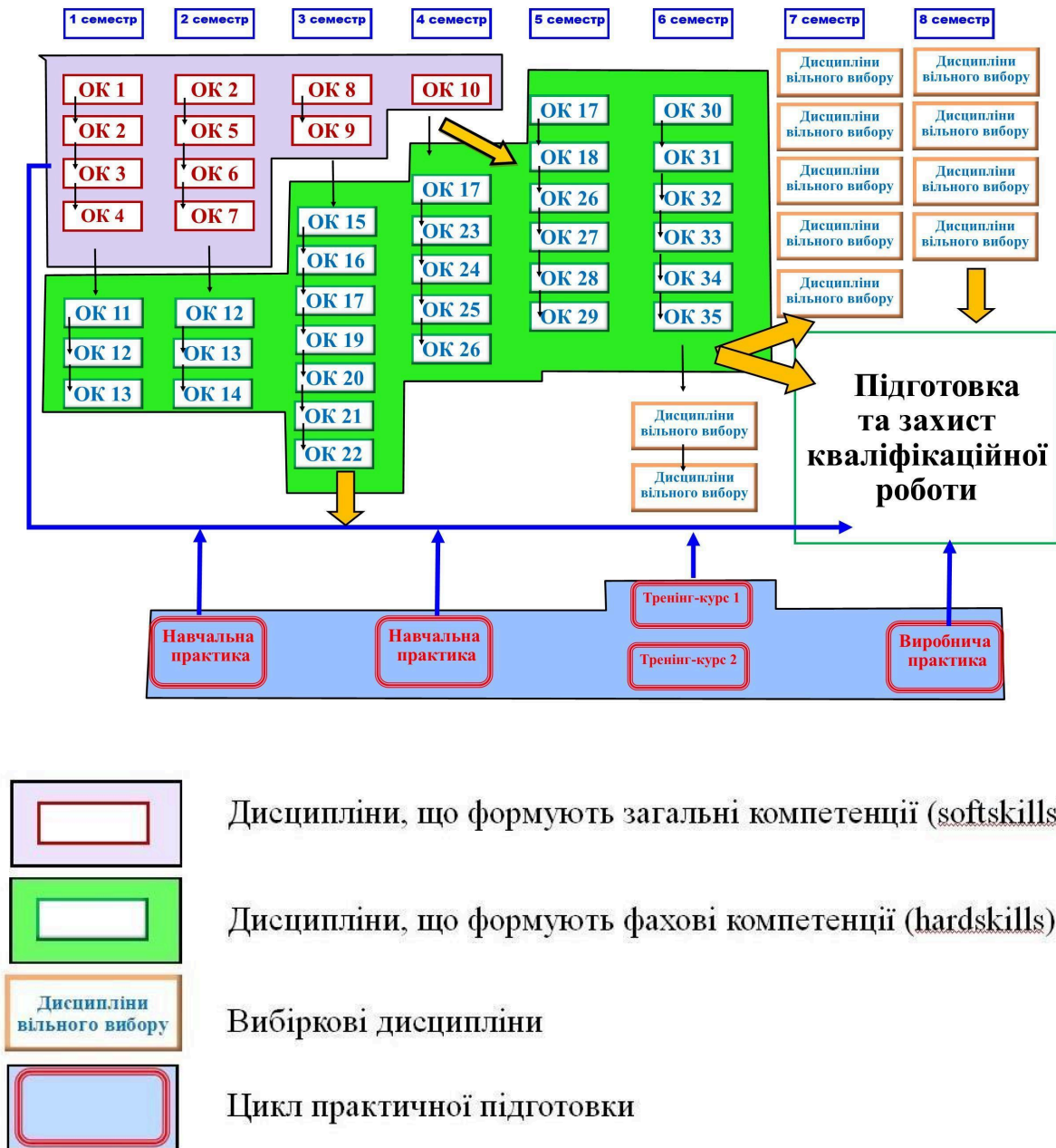
2.1 Перелік компонент ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові роботи, практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти			
ОК 1.	Безпека життєдіяльності	3	залік
ОК 2.	Основи наукового пізнання	3	екзамен
ОК 3.	Іноземна мова (за проф.спрям)	15	екзамен
ОК 4.	Актуальні проблеми історії	3	залік
ОК 5.	Критичне мислення	3	залік
ОК6.	Інформаційно-комунікаційні технології	3	залік
ОК7.	Українська мова (за проф. спрям.)	6	екзамен
ОК 8.	Цінності громадянського суспільства	3	екзамен
ОК 9.	Риторика	3	залік
ОК 10.	Особистісна ефективність	3	залік
ОК 11	Вища математика	3	екзамен
ОК 12.	Інженерна геодезія	6	екзамен
ОК 13	Інженерна графіка	6	екзамен
ОК 14	Будівельна хімія	3	залік
ОК15	Будівельне креслення	3	екзамен
ОК 16	Теоретична механіка	3	екзамен
ОК 17	Будівельні конструкції	15	екзамен
ОК 18	Курсова робота (Будівельні конструкції)	3	к.р.
ОК 19.	Будівельне матеріалознавство	3	екзамен
ОК 20	Будівельне проектування	3	залік
ОК 21	Опір матеріалів	3	екзамен
ОК 22	Охорона праці в галузі	3	екзамен
ОК 23	Будівельна фізика	6	екзамен
ОК 24	Залізобетонні та кам'яні конструкції	6	екзамен
ОК 25	Інженерна геологія	3	екзамен
ОК 26	Програмне забезпечення інженерних розрахунків	6	екзамен
ОК 27	Будівельна механіка	6	екзамен
ОК 28	Будівельна техніка	3	екзамен
ОК 29	Технологія будівництва	6	екзамен
ОК 30	Основи землевпорядкування	3	залік
ОК 31	Інженерне обладнання будівель	3	екзамен

ОК 32	Архітектура будівель і споруд	6	екзамен
ОК 33	Курсова робота (архітектура будівель і споруд)	3	к.р.
ОК 34	Метрологія і стандартизація	3	екзамен
ОК 35	Організація будівництва	3	екзамен
ОК 36	Навчальна практика	6	залік
ОК 37	Навчальна практика	6	залік
ОК 38	Виробнича практика	6	залік
ОК 39	Підготовка кваліфікаційної роботи	6	
Загальний обсяг обов'язкових компонентів:		180	
Вибіркові компоненти*			
Вибіркові дисципліни загально-професійної підготовки			
ВБ 1.	Навчальна дисципліна	3	залік
ВБ 2.	Навчальна дисципліна	3	залік
Вибіркові тренінг-курси			
ВБ 3.	Тренінг-курс	3	залік
ВБ 4.	Тренінг-курс	3	залік
Вибіркові дисципліни фахової підготовки в рамках спеціальності			
ВБ 5.	Навчальна дисципліна	6	екзамен
ВБ 6.	Навчальна дисципліна	6	екзамен
ВБ 7.	Навчальна дисципліна	6	екзамен
ВБ 8.	Навчальна дисципліна	6	екзамен
ВБ 9.	Навчальна дисципліна	3	екзамен
Вибіркові дисципліни фахової підготовки в рамках освітньої програми			
ВБ 10.	Навчальна дисципліна	6	екзамен
ВБ 11.	Навчальна дисципліна	6	екзамен
ВБ 12.	Навчальна дисципліна	6	екзамен
ВБ 13.	Навчальна дисципліна	3	екзамен
Загальний обсяг вибірових компонент:		60	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		240	

*Вибіркові компоненти студенти обирають з каталогів вибірових дисциплін, які розміщені на сайті УКД (<https://ukd.edu.ua/katalog-vibirkovikh-disciplin>)

2.2. Структурно-логічна схема ОП

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньо-професійної програми спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія» проводиться у формі складання захисту кваліфікаційної роботи бакалавра та закінчується видачею документу встановленого зразка про присудження здобувачу ступеня бакалавра із присвоєнням кваліфікації «Бакалавр з будівництва та цивільної інженерії».

Атестація здійснюється відкрито і публічно.

Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми Таблица 1.

	ОК 01	ОК 02	ОК 03	ОК 04	ОК 05	ОК 06	ОК 07	ОК 08	ОК 09	ОК 10	ОК 11	ОК 12	ОК 13	ОК 14	ОК 15	ОК 16	ОК 17	ОК 18	ОК 19	ОК 20	ОК 21	ОК 22	ОК 23	ОК 24	ОК 25	ОК 26	ОК 27	ОК 28	ОК 29	ОК 30	ОК 31	ОК 32	ОК 33	ОК 34	ОК 35	ОК 36	ОК 37	ОК 38	ОК 39	
3К 01		+																																						
3К 02										+																														
3К 03																																								
3К 04			+																																					
3К 05						+																																		
3К 06					+																																			
3К 07									+																															
3К 08							+																																	
3К 09				+				+																																
3К 10	+																																							
СК 01											+			+									+																	+
СК 02																													+							+				+
СК 03												+			+	+																		+					+	
СК 04																	+		+		+			+			+				+									
СК 05																		+				+				+						+				+		+	+	
СК 06													+													+			+	+			+	+	+				+	+
СК 07																						+														+				
СК 08																				+											+						+			
СК 09																																				+			+	

Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньої програми
Таблиця 2.

[illegible]

**Перелік нормативних документів, на яких базується
освітня професійна програма**

Нормативно-правові акти України

1. Закон України «Про вищу освіту» - <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
2. Закон України «Про освіту» – <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
3. Національний класифікатор України: Класифікатор професій ДК 003:2010. –<https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va327609-10>
4. Національна рамка кваліфікацій, 2011 - <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>.
5. Перелік галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти 2015 – <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п>.
6. Розпорядження КМУ № 660-р, 19.09.2018 р. «Про схвалення Концепції підготовки фахівців за дуальною формою здобуття освіти» – <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/660-2018-%D1%80>.
7. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти. Затверджені Наказ Міністерства освіти і науки України від 01.06.2017 р. № 600 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 30.04.2020 р. № 584. https://mon.gov.ua/storage/app/media/vyshcha/naukovo-metodychna_rada/2020-metod-rekomendacziyi.docx.

Професійні стандарти та забезпечення якості освіти

1. TUNING (для ознайомлення зі спеціальними (фаховими) та загальними компетентностями та прикладами стандартів – <http://www.unideusto.org/tuningeu/>.
2. Положення про систему забезпечення якості вищої освіти (систему внутрішнього забезпечення якості) Університету Короля Данила від 27.02.2018. URL: <https://ukd.edu.ua/sites/default/files/2020-02/Polozhennya.pdf>.pagespeed.ce.gz8KsP2a16.pdf
3. Національний освітній глосарій: вища освіта / 2-е вид., перероб. і доп. / авт.-уклад. : В. М. Захарченко, С. А. Калашнікова, В. І. Луговий, А. В. Ставицький, Ю. М. Рашкевич, Ж. В. Таланова / За ред. В.Г.Кременя.– К. : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2014.– 100 с. – <http://erasmusplus.org.ua/korysna-informatsiia/korysni-materialy/category/3-materialy-natsionalnoi-komandy-ekspertiv-shchodo-zaprovadzhennia-instrumentiv-bolonskoho-protsestu.html?download=83:hlosarii-terminiv-vyshchoi-osvity-2014-r-onovlene-vydannia-z-urakhuvanniam-polozen-novoho-zakonu-ukrainy-pro-vyshchu-osvitu&start=80>
4. Рашкевич Ю.М. Болонський процес та нова парадигма вищої освіти – <http://erasmusplus.org.ua/korysna-informatsiia/korysni-materialy/category/3-materialy-natsionalnoi-komandy-ekspertiv-shchodo-zaprovadzhennia-instrumentiv-bolonskoho-protsestu.html?download=82:bolonskyi-protsest-nova-paradyhma-vyshchoi-osvity-yu-rashkevych&start=80>
5. Розвиток системи забезпечення якості вищої освіти в Україні: інформаційно-аналітичний огляд – <http://erasmusplus.org.ua/korysna-informatsiia/korysni-materialy/category/3-materialy-natsionalnoi-komandy-ekspertiv-shchodo-zaprovadzhennia-instrumentiv-bolonskoho-protsestu.html?download=88:rozvytok-systemy-zabezpechennia-iakosti-vyshchoi-osvity-ukrainy&start=80>

6. Розроблення освітніх програм: методичні рекомендації / Авт.: В.М. Захарченко, В.І. Луговий, Ю.М. Рашкевич, Ж.В. Таланова / За ред. В.Г. Кременя. – К. : ДП «НВЦ «Пріоритети», 2014. – 120 с. –
<http://erasmusplus.org.ua/korysna-informatsiia/korysni-materialy/category/3-materialy-natsionalnoi-komandy-ekspertiv-shchodo-zaprovadzhennia-instrumentiv-bolonskoho-protsesu.html?download=84:rozroblennia-osvitnikh-prohram-metodychni-rekomendatsii&start=80>
7. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG) https://ihed.org.ua/wp-content/uploads/2018/10/04_2016_ESG_2015.pdf
8. International Standard Classification of Education ISCED 2011 –
<http://uis.unesco.org/sites/default/files/documents/international-standard-classification-of-education-isced-2011-en.pdf>
9. International Standard Classification of Education: Fields of education and training 2013 (ISCED-F 2013) – Detailed field descriptions
<http://uis.unesco.org/sites/default/files/documents/international-standard-classification-of-education-fields-of-education-and-training-2013-detailed-field-descriptions-2015-en.pdf>